

**WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH
i MIESZKANIOWYCH**

Zatwierdzam:

.....

INFORMACJA

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 ze zm.) za 2015 rok.**

OSTROŁĘKA MARZEC 2016 r.

I N F O R M A C J A

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 ze zm.) za 2015 rok.**

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 ze zm.).

Zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy, zezwolenia wydawane są po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy.

Na terenie miasta Ostrołęki obowiązuje uchwała Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zgodnie z § 1 ww. uchwały, na terenie miasta Ostrołęki może znajdować się 65 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 77 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Natomiast § 2 uchwały zabrania usytuowania na terenie miasta Ostrołęki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w odległości mniejszej niż 100 m od obiektów kultu religijnego, szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowo - wychowawczych i opiekuńczych.

Odległości te mierzone są wzdłuż najkrótszych ciągów jezdnych i pieszych, pomiędzy wejściem do obiektu, a wejściem do punktu sprzedaży napojów alkoholowych. Przez ciągi jezdne rozumie się istniejące ulice, a przez ciągi piesze istniejące chodniki.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje:

- 1) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 2) powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),

3) powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Do wniosku o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych należy dołączyć:

- 1) dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych,
- 2) zgodę właściciela, użytkownika, zarządcy lub administratora budynku, jeżeli punkt sprzedaży będzie zlokalizowany w budynku mieszkalnym wielorodzinnym,
- 3) decyzję właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, potwierdzającą spełnienie warunków sanitarnych przez punkt sprzedaży.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 r. do Urzędu Miasta Ostrołęki wpłynęło 106 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz 6 wniosków o zmianę posiadanych zezwoleń (wydano 11 decyzji zmieniających zezwolenia).

W 2015 roku ogółem wydanych zostało 186 zezwoleń, w tym:

- 1) na sprzedaż w placówkach handlowych:
 - 46 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 29 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
 - 29 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 2) na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych:
 - 32 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 21 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
 - 18 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 3) 11 zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez rozrywkowych, festynów, koncertów.

Natomiast dla 18 przedsiębiorców, ze względu na brak limitu punktów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu, wydano 36 decyzji odmawiających wydania zezwoleń. Od decyzji odmownych żaden przedsiębiorca nie wniósł odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce. Przy rozpatrywaniu powyższych wniosków, podstawowym kryterium brany pod uwagę, było wyczerpanie limitu punktów ustalonego dla miasta Ostrołęki. Wydanie zezwolenia poza ustalonym limitem byłoby rażącym naruszeniem przepisów prawa oraz zasady praworządnego działania organów administracji publicznej. Zadaniem samorządu gminnego jest realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Miasto wykonuje je przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej m.in. poprzez ograniczanie dostępności alkoholu.

Przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, występuje się o opinię do Zarządów Osiedli, na terenie których mają być uruchomione punkty sprzedaży. Natomiast w przypadku wniosków przedsiębiorców, którym upływa termin ważności zezwoleń i zwracają się o ponowne ich wydanie, występuje się do Komendy Miejskiej Policji oraz do Straży Miejskiej o informację, czy funkcjonowanie placówki nie powodowało zakłóceń porządku publicznego.

W placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych przeprowadzane są systematyczne kontrole. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz przestrzeganie nakazu zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu. Właściciele punktów informuje się, że w przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy. Osoby sprzedające napoje alkoholowe zapoznawane są z obowiązującymi przepisami i sankcjami, jakie grożą za ich nieprzestrzeganie. Zgodnie z art. 18 ust. 10 pkt. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w przypadku nieprzestrzegania określonych w ustawie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw, zezwolenia mogą być cofnięte.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 roku w placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych przeprowadzono ogółem 32 kontrole, w tym 9 kontroli zgodności prowadzonej działalności z warunkami zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W związku z tym, że podczas kontroli stwierdzono niedostateczne wyposażenie placówek do prowadzenia działalności gastronomicznej, na podstawie art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23) stojąc na straży praworządności i kierując się zasadą proporcjonalności, wyważając interes publiczny oraz słuszny interes strony, do przedsiębiorców wystosowano pisma zobowiązujące do należytego dostosowania lokali do prowadzonej działalności gastronomicznej. Zgodnie z art. 11 k.p.a. organ administracji publicznej powinien wyjaśnić stronom zasadność przesłanek, którymi kierował się przy załatwianiu sprawy,

aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez stronę decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu. W związku z powyższym do 5 przedsiębiorców wystosowano pisma informujące, że w przypadku niedostosowania lokali do prowadzonej działalności gastronomicznej, wszczęcie postępowania administracyjnego i wydanie decyzji o wygaśnięciu zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, byłoby współmierne do wskazanego interesu publicznego.

Ponadto, celem sprawdzenia czy przedsiębiorcy prowadzą działalność zgodnie z warunkami zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, wystąpiono do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie Delegatury w Ostrołęce o przeprowadzenie kontroli w 5 placówkach gastronomicznych. Sprawy znajdują się w toku postępowania administracyjnego.

Mieszkańców sąsiadujących z punktami sprzedaży napojów alkoholowych, uskarżających się na uciążliwości związane z ich funkcjonowaniem poinformowano, że sprawy bezpieczeństwa, ładu i porządku publicznego leżą w gestii służb miejskich, w związku z tym powinni telefonicznie zgłaszać przypadki zakłócania ciszy nocnej przez klientów. Zgodnie z art. 18 ust. 10 pkt 3 ustawy, w przypadku powtarzającego się co najmniej dwukrotnie w okresie 6 miesięcy, w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy, zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez dany punkt sprzedaży, gdy prowadzący ten punkt nie powiadamia organów powołanych do ochrony porządku publicznego, zezwolenia mogą być cofnięte. Wobec powyższego mieszkańcom udzielono odpowiedzi, że po uzyskaniu dokumentów od służb miejskich potwierdzających, że istnieje związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy sprzedażą napojów alkoholowych w spornym punkcie, a przypadkami zakłócania porządku publicznego, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia zezwoleń.

Z uwagi na wpływające do Urzędu Miasta informacje o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w miesiącu październiku zorganizowano szkolenie dla właścicieli punktów sprzedaży oraz sprzedawców i osób podających napoje alkoholowe. Do udziału w szkoleniu zaproszono 70 przedsiębiorców, a z oferty skorzystało 11 osób. Szkolenie zostało przeprowadzone przez przedstawiciela Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie. Podczas szkolenia właścicieli punktów sprzedaży

napojów alkoholowych zobowiązano do bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy oraz do zwiększonego nadzoru nad prowadzonymi placówkami.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowały:

- 1) 102 punkty prowadzące detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) 67 punktów prowadzących gastronomiczną sprzedaż napojów alkoholowych.

Lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w porównaniu do roku 2014 obrazuje poniższe zestawienie:

Osiedle	2014 r.		2015 r.	
	Sklepy	Gastronomia	Sklepy	Gastronomia
”Stare Miasto,,	7	13	5	12
”Łazek”	5	5	5	3
”Leśne”	3	-	3	-
”Starosty Kosa”	6	3	6	3
”Śródmieście”	13	17	13	21
„Sienkiewicza,,	4	3	4	3
”Łęczysk”	4	1	4	1
”Parkowe”	9	4	9	4
”Traugutta”	2	2	2	2
”Witosa”	5	4	5	5
”Wojciechowice”	7	4	7	4
”Centrum”	21	-	21	3
”Stacja”	12	1	11	3
„Dzieci Polskich”	5	1	5	2
”Pomian”	2	-	2	-
”Bursztynowe”	-	1	-	1
Ogółem	105	59	102	67

Placówki ze sprzedażą napojów alkoholowych rozmieszczone są w poszczególnych rejonach miasta, w stosunku do liczby mieszkańców, raczej równomiernie. Jedynie na terenie Osiedla „Śródmieście” i „Stare Miasto” jest największe zagęszczenie placówek gastronomicznych (21 i 12 punktów), natomiast na terenie Osiedla „Centrum,, zlokalizowanych jest najwięcej sklepów (21 punktów).

W porównaniu do stanu punktów sprzedaży na dzień 31 grudnia 2014 r. stwierdzić można, że w 2015 roku nastąpił nieznaczny spadek liczby punktów detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych oraz odnotowano nieznaczny wzrost liczby punktów gastronomicznych. Pomimo, że 19 przedsiębiorców zrezygnowało z prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych (wydano 30 decyzji o wygaśnięciu zezwoleń), lokale zostały ponownie uruchomione przez nowych właścicieli.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży został całkowicie rozdysponowany, natomiast w limicie punktów sprzedaży napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, do rozdysponowania pozostały 33 wolne punkty. Informacja o wolnych limitach punktów sprzedaży napojów alkoholowych każdorazowo zamieszczana jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

Pomimo rozdysponowania limitu ustalonego dla punktów handlowych oraz wydania 36 decyzji odmawiających wydania zezwoleń powyżej 4,5 % alkoholu, Prezydent Miasta Ostrołęki nie podjął inicjatywy w sprawie zmiany uchwały Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, poprzez zwiększenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Liczba mieszkańców Ostrołęki, w stosunku do lat ubiegłych, uległa nieznacznemu zmniejszeniu, więc nie zachodzą przesłanki do zwiększenia ustalonego limitu. Jednocześnie Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęty na 2015 r. przez Radę Miasta Ostrołęki uchwałą Nr 18/IV/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r. określający zadanie gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wskazywał, że w ramach kształtowania odpowiedniej polityki społecznej,

w szczególności w zakresie szkód zdrowotnych i dostępności alkoholu, nie zostaną podjęte działania zmierzające do zwiększenia limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Za wydane zezwolenia naliczane są opłaty w określonej wysokości:

- 1) 525 zł na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 2) 525 zł na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) 2.100 zł na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu,
- 4) za jednorazowe zezwolenia w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń.

Opłata podstawowa dotyczy przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie. Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, obowiązani są do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży, w którym roczna wartość sprzedaży alkoholu w roku poprzednim przekroczyła:

- 1) 37.500 zł dla napojów o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa – wnosi opłatę w wysokości 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 2) 37.500 zł dla napojów o zawartości od 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) - wnosi opłatę w wys. 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 3) 77.000 zł dla napojów o zawartości powyżej 18 % alkoholu – wnosi opłatę w wysokości 2,7 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim.

Opłaty wnoszone są na rachunek Miasta Ostrołęki w każdym kolejnym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem, w trzech równych ratach w terminach do dnia 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego.

W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłatę dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

W przypadku niezłożenia oświadczenia lub niedokonania opłaty w określonej wysokości i określonym terminie, na podstawie art. 18 ust. 12 pkt. 5 ustawy, następuje wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przedsiębiorca, któremu zezwolenie wygasło z przyczyn określonych w ust. 12 pkt. 5 ustawy, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia.

W 2015 roku wydano 14 decyzji o wygaśnięciu zezwoleń dla 7 przedsiębiorców, którzy nie uiszcili opłaty w terminie określonym ustawą. Od decyzji o wygaśnięciu zezwoleń jeden przedsiębiorca wniósł odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce, które utrzymało w mocy zaskarżone decyzje. Przedsiębiorca zaskarżył decyzje do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Do dnia 31 grudnia 2015 r. sprawa nie została rozstrzygnięta.

Z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2015 roku naliczono opłaty na łączną kwotę 988.948,96 zł. W porównaniu do roku 2014, w którym wpływy z opłat wyniosły 954.932,14 zł, stwierdzić można, że środki uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uległy nieznacznemu zwiększeniu. Pozyskane środki są przeznaczone na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, które zgodnie z art. 4¹ ustawy należą do zadań własnych gmin.

Powyższe zadania w 2015 r. realizowały m.in. następujące podmioty:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest samorządową jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania z zakresu interwencji kryzysowej i specjalistycznego poradnictwa. Jako samodzielna jednostka organizacyjna Miasta Ostrołęki funkcjonuje od 7 listopada 2006 r. Zgodnie z art. 19 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu.

Podstawowym celem działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej oraz zapewnienie schronienia osobom i rodzinom z terenu miasta Ostrołęki, mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, doznającym przemocy w rodzinie. Naczelną zasadą, którą kierują się pracownicy OIK jest udzielanie

natychmiastowej pomocy każdej osobie, która zgłosi się do Ośrodka, a także osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, jeśli pracownicy Ośrodka zostaną o takiej sytuacji poinformowani. Ośrodek pełni rolę ratowniczą, interwencyjną i terapeutyczną. Obowiązuje w nim dyskrecja i indywidualne podejście do klientów. Pomoc udzielana jest adekwatnie do potrzeb klienta i możliwości Ośrodka.

I. Podstawowe zadania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce określa statut (uchwała Nr 291/XLI/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 27 listopada 2008 r.) oraz regulamin organizacyjny jednostki.

Do zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce należy między innymi:

- 1) Interwencja kryzysowa stanowiąca zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.
- 2) Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.
- 3) Poradnictwo prawne, realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
- 4) Poradnictwo psychologiczne realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.
- 5) Poradnictwo rodzinne obejmujące szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
- 6) Terapia grupowa realizowana przez funkcjonowanie grup samopomocowych lub grup wsparcia.
- 7) Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Zatrudnienie kadry:

W 2015 r. OIK w Ostrołęce zatrudniał w ramach stosunku pracy 7 pracowników, w tym: psychologa, trzech pedagogów, terapeutę (z obowiązkami koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), księgową (1/4 etatu) i kierownika.

W 2015 r. w ramach umów cywilno-prawnych zatrudniano w OIK 12 osób, w tym prawnika, który udzielał porad prawnych klientom Ośrodka.

Na podstawie umowy – zlecenia, pracowało **czterech pracowników socjalnych**, którzy w ramach swoich obowiązków zobowiązani byli do: pełnienia dyżurów w siedzibie Ośrodka (w przypadku przebywania w Ośrodku osoby, której udzielano schronienia); udzielania kompleksowej pomocy osobie przebywającej w schronieniu poprzez zorganizowanie posiłku, udzielanie pierwszej pomocy psychologicznej, przeprowadzania wywiadów środowiskowych z osobami przebywającymi w schronieniu, inicjowania i prowadzenia grup samopomocowych w siedzibie Ośrodka. Ponadto do ich obowiązków należało pełnienie dyżurów pod telefonem interwencyjnym w dni robocze poza godzinami pracy Ośrodka oraz w dni wolne od pracy.

OIK zatrudniał również specjalistę do prowadzenia programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób nieradzących sobie z agresją (stosujących przemoc), specjalistę do prowadzenia grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, lekarza psychiatrę, do diagnozowania klientów OIK wymagających wizyty u takiego specjalisty oraz do udzielania wskazówek pracownikom OIK do dalszej pracy z klientami, kadrową, informatyka, osobę sprzątającą, pracownika do prac remontowych.

III. Informacja o działalności OIK oraz formach udzielanej pomocy.

O formach udzielanej pomocy przez OIK mieszkańcy Ostrołęki informowani byli poprzez portal internetowy, poprzez ulotki oraz współpracujących z OIK funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, kuratorów, pedagogów szkół i służbę zdrowia.

W ramach działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielane jest schronienie osobom, które doznają przemocy. Mogą one skorzystać z czasowego schronienia w celu izolacji od sprawcy. Osoby te mają zapewnione bezpieczeństwo i wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Czas schronienia wynosi do 3 miesięcy. W czasie pobytu w OIK zakwaterowane osoby, wspólnie z pracownikami przygotowują i wcielają w życie plan naprawy kryzysowej sytuacji i wyjścia z przemocy. W 2015 r. skorzystało z tej formy pomocy **14 osób**: w tym **5** kobiet i **9** dzieci. Okres zamieszkiwania ogółem przez te osoby wynosił **531 świadczeń**, gdzie za jedno świadczenie należy przyjąć 1 nocleg. Ze schronienia w OIK korzystały głównie matki z dziećmi w sytuacji przemocy w rodzinie. Prowadzona była z nimi praca terapeutyczna.

Przyczyny udzielanej pomocy oraz liczba osób objętych pomocą:

- przemoc - 427, (fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna, wyrzucenie z mieszkania), alkoholizm – 216; współzależnienie – 186; utrata bliskiej osoby – 6;

konflikty - 221; myśli, tendencje samobójcze – 12; problemy wychowawcze - 62; bezdomność - 8; trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym - 25; inne uzależnienia – 24; pozostałe problemy - 95. **Łącznie 1.282 porady.**

2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jako jednostka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego udziela:

a) Porad prawnych:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce zatrudnia prawnika z Kancelarii Adwokackiej w Ostrołęce, który w ramach zawartej umowy - zlecenia udziela klientom OIK oraz mieszkańcom miasta Ostrołęki porad prawnych - we wtorki i piątki w godzinach od 16⁰⁰ do 18⁰⁰. W 2015 r. udzielono porad prawnych **286** osobom.

b) Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym:

Pedagogicznego:

Pedagodzy zatrudnieni w OIK w ramach swoich obowiązków udzielali pomocy osobom i rodzinom porad w sprawach rozwiązywania problemów i konfliktów rodzinnych, prowadzili interwencje w sytuacjach kryzysowych oraz prowadzili terapię indywidualną i rodzinną. Pedagodzy pracują codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ponadto każdy z nich raz w tygodniu dyżuruje w Ośrodku do godziny 20⁰⁰.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z różnych form pomocy pedagogicznej.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne rodzinne	315	1.258
Interwencja kryzysowa	147	417
Terapia rodzinna i mediacje małżeńskie	81	245
Terapia indywidualna	23	72

Psychologicznego:

Do zadań psychologa zatrudnionego w OIK należy w szczególności podejmowanie terapii psychologicznej dotyczącej problemów rodzinnych, osobistych wynikających z braku umiejętności komunikowania się z innymi oraz braku umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z otoczeniem.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy psychologa w zależności od formy udzielanej pomocy.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne i indywidualne	186	583
Interwencja kryzysowa	11	32
Terapia rodzinna	22	90
Terapia indywidualna	166	483

Liczba spotkań terapeutycznych pedagogów i psychologów z osobami potrzebującymi wsparcia kształtowała się od jednego do kilkunastu spotkań dla jednego klienta.

IV. Grupy samopomocowe i grupy wsparcia.

W 2015 r. przy OIK funkcjonowała jedna **grupa samopomocowa** dla osób doznających przemocy domowej oraz **grupa wsparcia** również dla osób doznających przemocy w rodzinie. Spotkania odbywały się na zasadzie grupy otwartej. Na spotkania mogły przychodzić osoby chętne z terenu miasta Ostrołęki. Większość uczestniczek to osoby, w których rodzinie została założona procedura „Niebieskiej Karty”. Osoby były motywowane do uczestnictwa podczas spotkań w grupach roboczych w związku z prowadzoną procedurą.

Grupa samopomocowa dla osób doznających przemocy w rodzinie.

W roku 2015 ze wsparcia grupy skorzystało 9 osób. Grupa funkcjonowała od stycznia do sierpnia 2015 r. i miała charakter otwarty, spotkania odbywały się raz w tygodniu, brało w nich udział od 2 do 6 osób. Działalność grupy była wsparta pomocą trzech pracowników socjalnych, którzy opracowali wspólnie z uczestnikami program Grupy. Głównym celem Grupy stało się zaprzestanie przemocy w rodzinie poprzez odbudowanie zniszczonych wartości, zapewnienie wsparcia i akceptacji innych członków grupy, odzyskanie wiary, że przemoc nie jest bezkarna jeśli o to sami zadbamy. Podczas spotkań grupy opiekunowie zauważyli zmiany w zachowaniu uczestniczek. Panie poczuły większą sprawczość i kontrolę nad swoim życiem, odzyskały wiarę w siebie i poprawę własnego losu. Wydobyły z siebie i poznały własne zasoby umożliwiające podjęcie działań zmierzających do zmiany. Pomiędzy uczestniczkami zawiązały się przyjaźnie, Panie wspierały się nawet podczas rozpraw sądowych w Sądzie. Przestały się wstydić z powodu sytuacji w jakiej się znalazły. Poznały strategie obronne w walce ze sprawcą przemocy domowej. Nauczyły się poruszać w sieci instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Wyznaczają sobie na spotkaniach grupy realne cele i starają się je zrealizować.

Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie miała charakter profilaktyczno - terapeutyczny. W czasie trwania grupy tj. od września do grudnia 2015 r. w spotkaniach uczestniczyło 6 osób. Grupa zbierała się raz w tygodniu, na 2 - godzinne spotkania.

Głównym celem grupy wsparcia było – zatrzymanie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Cele szczegółowe to: zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i zagrożonych przemocą; konieczność odrzucenia mitów i stereotypów dotyczących przemocy domowej; uświadomienie skutków wynikających z trwania w kręgu przemocy; rozszerzenie oferty pomocy dla osób „dotkniętych” przemocą domową. Prowadzący grupę specjalista przekazywał uczestniczkom wiedzę na temat przemocy domowej, uczył rozpoznawania faz przemocy we własnej rodzinie, zmieniał stereotypowe myślenie na temat przemocy, przekazywał wiedzę na temat praw i uczył jak je egzekwować, pracował nad budowaniem poczucia własnej wartości i wyjścia z roli ofiary, uczył poprzez ćwiczenia nowych konstruktywnych zachowań. Obok psychoedukacji, które miały wpływ na poprawę sytuacji uczestniczek było – wsparcie tj.: dzielenie się z grupą swoimi problemami, poczucie przynależności, nadzieja na pozbycie się problemu, dostarczanie wzorców konstruktywnego zachowania oraz możliwość rozładowania problemu.

Grupa wyznaczała aktywność członków do poszukiwania zmiany nieprawidłowych procesów zachodzących w rodzinie, zachęcała do szukania sposobów obrony przed atakami przy jednoczesnym zrezygnowaniu z zemsty i walki ze sprawcą. Wprowadzone nawyki w trakcie spotkań grupy wytworzyły w uczestniczkach umiejętność działań obronnych i zmobilizowała do kolejnych działań – **by żyć godnie i bez lęku.**

W OIK funkcjonowała również **grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób nieradzących sobie z agresją** (stosujących przemoc). Głównym celem było dostarczenie wiedzy, nabywanie umiejętności oraz modelowanie zachowań konstruktywnych u uczestników, w kierunku zaprzestania stosowania przemocy. Rezultatem pracy grupy było całkowite zaprzestanie przemocy fizycznej, znaczne ograniczenie przemocy psychicznej, zaprzestanie stosowania agresji werbalnej, zwiększenie wiedzy na temat form przemocy, cykli przemocy, zachowań przemocowych, wzrost zachowań asertywnych, lepsza umiejętność radzenia sobie ze złością. Grupa funkcjonowała od września do grudnia 2015 r. W tym czasie z pomocy specjalisty skorzystało **5 osób** (1 kobieta i 4 mężczyzn).

V. Działania profilaktyczno-edukacyjne OIK.

W szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych przeprowadzono akcję profilaktyczno-informacyjno-edukacyjną poprzez rozprowadzanie ulotek dotyczących działalności OIK.

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 3 w Ostrołęce, psycholog OIK przeprowadził dla **120 uczniów** zajęcia na temat: „Jak rozpoznać przyszłego sprawcę przemocy w związku” oraz dla ok. **60 uczniów** na temat „Zdrowe partnerstwo”. Natomiast Pani koordynator OIK ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z **22 uczniami** II Liceum Ogólnokształcącego przeprowadziła spotkanie na temat: „Poznajemy zawody – zadania pracownika socjalnego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Dla młodzieży Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Ostrołęce psycholog OIK przygotował pogadanki na tematy: „Psychologiczno-społeczne oraz formalno-prawne aspekty w przypadku nieplanowanej ciąży”; „Alkoholowy zespół płodowy będący skutkiem działania alkoholu na płód w okresie prenatalnym”; „Przemoc domowa”; „Bezpieczne partnerstwo”. Pogadanki odbywały się w czterech terminach, w których uczestniczyło **328 uczniów**.

Dla mieszkańców Bursy Regionalnej w Ostrołęce psycholog OIK przeprowadził prelekcję na temat: „Budowanie pozytywnego obrazu siebie”. W spotkaniu brało udział **30 osób**.

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 4 w Ostrołęce psycholog OIK prowadził warsztaty dotyczące **związków opartych na partnerstwie**. W czterech spotkaniach brało udział **295 uczniów**.

Łącznie w pogadankach uczestniczyło **855 uczniów**.

VI. Działania koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w mieście Ostrołęka na lata 2010 – 2016 w OIK jest zatrudniony koordynator ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem pracy koordynatora było zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie.

Zadaniem koordynatora było również:

- nadzorowanie terminowej i właściwej realizacji zadań Grup Roboczych zajmujących się procedurą „Niebieskich Kart”,
- usprawnianie współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie i wypracowanie procedur pomocowych w rodzinach dotkniętych przemocą,

- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy,
- motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w grupie korekcyjno-educacyjnej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej procedury „Niebieskiej Karty”,
- koordynowanie spotkań grup roboczych,
- monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie interwencji w środowisku mających na celu powstrzymanie przemocy.

Funkcjonowanie grup roboczych pozwala na: bardziej wnikliwą ocenę sytuacji klientów, budowanie i doskonalenie współdziałania pomiędzy specjalistami w obszarze przemocy w rodzinie, większą możliwość zajęcia się wieloma sprawami i problemami adekwatnie do potrzeb poszczególnych członków rodziny i danej sytuacji, inne spojrzenie na problem i wymianę doświadczeń, zapobieganie podejmowaniu działań wykluczających się bądź powielających się, zmniejszenie możliwości manipulacji, uzyskanie wsparcia dla osób pomagających (przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu).

W okresie od 01.01 do 31.12.2015 r. wszczęto **98** procedur „Niebieskiej Karty”, w tym:

- 74 założone przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce,
- 3 założone przez pracowników pomocy społecznej MOPR ,
- 19 założonych przez pracowników OIK,
- 1 założona przez pracowników ochrony zdrowia,
- 1 założona przez pracownika oświaty.

W **18** rodzinach procedura była wszczęta dwukrotnie.

W **52** rodzinach procedura była kontynuowana z 2014 roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” do wszczętych procedur Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy powołała **98** grup roboczych, które na **428** spotkaniach dokonywały diagnozy przypadków i wspólnie z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Ustalany był również plan pomocy dla rodziny. Ogółem wysłano **122** wezwania do osób stosujących przemoc i **137** zaproszeń do osób doznających przemocy. Wypełniono **103** formularze „Niebieska Karta C” z osobami doznającymi przemocy i **89** formularzy „Niebieska Karta D” z osobami stosującymi przemoc.

W skład grup roboczych wchodziło:

- 12 funkcjonariuszy KMP w Ostrołęce,
- 24 pracowników socjalnych MOPR w Ostrołęce,
- 3 członków Miejskiej Komisji RPA,
- 11 pedagogów ostrołęckich szkół,
- 14 kuratorów sądowych i społecznych,
- 1 terapeuta Ośrodka Terapii Uzależnień w Ostrołęce,
- 5 pracowników OIK,
- 1 pracownik Placówki Pieczy Zastępczej „Korczakówka”,
- 3 asystentów rodziny.

W spotkaniach grup roboczych brały udział osoby, których problem przemocy bezpośrednio dotyczy. Wspólnie ze specjalistami ustalali plan pomocy dla rodziny. Każda z osób była informowana o możliwości skorzystania z pomocy: psychologicznej, prawnej, poradnictwa rodzinnego, medycznego i zawodowego oraz z różnych form świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W 2015 r. zostało zamkniętych **98** procedur „Niebieskich Kart”.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t. j. Dz. U. 2015, poz. 332), w zakresie wspierania rodziny.

W strukturze ZPWARDz funkcjonuje sześć świetlic, z których trzy finansowane są ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, t.j.

- „Elfy”, **ul. Plac Dworcowy 4,**
- „Gwarek”, **ul. Hallera 13,**
- „Promyk”, **ul. Padlewskiego 51B.**

Świetlice wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny, zapewniając dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce i odrabianiu lekcji,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Do świetlic w przeważającej większości uczęszczają dzieci z rodzin z trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niewydolność wychowawcza, wielodzietność, rodziny niepełne, bezradność). Dzieci przyjmowane są bez skierowania, pobyt w świetlicach

jest dobrowolny i nieodpłatny. Zgodnie z regulaminem ZPWDz, wychowankami świetlic są dzieci w wieku 6 – 16 lat, ale w wyjątkowych przypadkach można przyjąć dzieci młodsze.

Świetlice są otwarte cały rok od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. W trakcie trwania roku szkolnego godziny otwarcia dostosowywane są do potrzeb dzieci. Dzieci przychodzą przed lekcjami, bądź po zajęciach szkolnych. W czasie ferii, wakacji i innych dłuższych przerw w nauce świetlice otwarte są w godz. 8 – 16. Wychowankowie otrzymują posiłki typu drugie śniadanie, podwieczorek oraz soki, owoce i słodycze. Posiłki przygotowywane są najczęściej przy współudziale dzieci.

W 2015 roku z formy wsparcia jaką jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka skorzystało łącznie 189 dzieci ze 124 rodzin.

W 2015 roku kontynuowano realizację zadań, ustalonych przez Zespół Wychowawczy Świetlic ZPWDz, w pierwszym roku funkcjonowania jednostki. Realizowane, niżej wymienione, zadania mają na celu dobro dziecka i rodziny:

1. Pomoc w nauce.
2. Wspieranie dzieci z problemami wychowawczymi.
3. Rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego.
4. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny, współpraca z rodzicami.
5. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Zadania realizowane były poprzez zastosowanie następujących form pracy:

- zajęcia manualne, plastyczne, techniczne z wykorzystaniem różnorodnych technik;
- zajęcia ruchowe (zajęcia taneczne, zabawy ruchowe przy muzyce);
- formy teatralne (pisanie bajek, opowiadań, zabawy z zastosowaniem dramy, programy artystyczne, inscenizacje, przedstawienia);
- zajęcia sportowo- turystyczne (gry i zabawy sportowe, ćwiczenia gimnastyczne, wycieczki);
- zajęcia czytelnicze (czytanie prasy dla dzieci, bajek, baśni, opowiadań, wierszy);
- zajęcia wzbogacające posiadane wiadomości (rozmowa, pogadanka, gry dydaktyczne i edukacyjne, zabawy tematyczne);
- zajęcia rozwijające różnorodne zainteresowania i pasje (zabawy tematyczne, konkursy, quizy, układanie i rozwiązywanie krzyżówek, zagadek);
- zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, wyrównawczo- dydaktyczne (zajęcia w grupie, ćwiczenia grafomotoryczne, odrabianie prac domowych, wyrównywanie zaległości szkolnych);

- zajęcia relaksująco – wyciszające (relaks przy muzyce, wypoczynek, zabawy wyciszające i relaksacyjne, dowolne zabawy dzieci, oglądanie bajek, spacer);
- imprezy i uroczystości świetlicowe;
- zajęcia z elementami socjoterapii kształjące umiejętności właściwego funkcjonowania w środowisku rówieśniczym;
- spotkania z rodzicami, angażowanie ich w przygotowywanie imprez świetlicowych, wyrabianie umiejętności wspólnego spędzania czasu przez dzieci i rodziców;
- indywidualne rozmowy z rodzicami, zachęcanie do udziału w życiu dziecka;
- pogadanki tematyczne doskonalące umiejętności radzenia sobie w środowisku rodzinnym dotkniętym problemem alkoholowym;
- swobodne rozmowy i dyskusje zaznajamiające z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka;
- realizowanie programów profilaktycznych z zakresu uzależnień;
- systematyczne i cykliczne zajęcia z psychologiem, zatrudnionym w ZPWDz;
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły – wychowawca i pedagog, pracownicy socjalni MOPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Rady Osiedlowe, asystenci rodziny).

Zajęcia profilaktyczne, realizowane przez wychowawców, w większości odbywały się w czasie ferii i wakacji, kiedy nie ma obowiązku odrabiania lekcji, a dzieci przebywają w świetlicy w większych grupach i o jednakowej porze dnia.

Ponadto w każdej placówce raz w tygodniu psycholog prowadził zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień prowadzone były przez psychologa, który napisał i wdrożył do realizacji wymienione poniżej bloki zajęć profilaktycznych:

- przemocy: cykl zajęć „Ja wśród ludzi” opracowany na podstawie literatury fachowej oraz źródeł internetowych,
- nadmiernego użytkowania internetu: cykl zajęć „Człowieki są offlajn”, napisane na podstawie informacji ze stron internetowych; w ramach tego bloku zorganizowano akcję społeczną w mieście i dwa spotkania dla rodziców pt. „Dzieci w sieci”, dotyczące bezpieczeństwa w internecie,
- bezpiecznego internetu i przemocy internetowej: Program „Beezpieczny internet z owieczkami” - kontynuacja,
- używania alkoholu: cykl zajęć „Człowieki nie piją” – kontynuacja,
- palenia papierosów: cykl zajęć „Człowieki nie palą” - kontynuacja,

- używania narkotyków: cykl zajęć „Człowieki nie biorą” – kontynuacja.

Zajęcia psychologa z dziećmi w świetlicach były realizowane na podstawie scenariuszy. Zakres poruszanej problematyki był szeroki: agresja i złość, przemoc (w tym internetowa), profilaktyka używania alkoholu, narkotyków i tytoniu. Te tematy obejmowały więcej niż jedno zajęcia. Psycholog opracował ćwiczenia, których celem było przekazanie wiedzy na dany temat i zastosowania jej w praktyce. Inne tematy zajęć to m.in.: relaksacja, bajkoterapia, techniki pamięciowe, pozytywne myślenie, poznawanie kultury i języka innych krajów, zajęcia kulinarne, zakładanie firmy i tworzenie reklamy produktu, ekologia, nauka bezwzrokowego pisania na klawiaturze – odbyły się krótkie lekcje tej umiejętności, a dla chętnych dzieci psycholog przekazał informacje i źródła dostępne w internecie. Przeprowadzone były zajęcia z umiejętności finansowych i gospodarowania pieniędzmi.

Za zgodą rodziców odbywały się także zajęcia indywidualne. Prowadzono je raz w tygodniu (na terenie danej świetlicy). W 2015 r. indywidualną pomocą psychologiczną objęto 2 dzieci, oddziaływanie wychowawcze zastosowano w przypadku 26 dzieci, a obserwacji poddano 6 wychowanków. Zdarzało się, że dzieci nie przychodziły na zajęcia regularnie, co było utrudnieniem systematycznych oddziaływań psychologa. Rodzicom zaproponowano możliwość korzystania z porad psychologa. Psycholog przygotował wizytówki dla rodziców ze swoimi danymi kontaktowymi, które zostały przekazane wychowawcom świetlic, aby ułatwić bezpośredni kontakt rodzicom dzieci z tym specjalistą.

W świetlicach jest już tradycją obchodzenie świąt okolicznościowych takich jak: Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Dziecka i innych, które najczęściej przybierają formę spotkań lub zajęć tematycznych. Na te spotkania zapraszani są członkowie rodzin dzieci, uczęszczających na świetlice.

W każdej placówce jest wyznaczony czas na odrabianie lekcji i zajęcia wyrównawcze z dziećmi, mającymi problemy z nauką. Tę formę pracy wspomagali psycholog ZPWDz i wolontariusze wytypowani przez MOPR.

Ważnym elementem pracy świetlic są kontakty wychowawców z rodziną wychowanków. Rodzice wraz z dziećmi mogli aktywnie uczestniczyć w zabawach integracyjnych, zajęciach plastycznych i kulinarnych, wieczorkach wspomnień, itp. Wychowawcy świetlic wraz z wychowankami i ich rodzicami przygotowali spotkania świąteczne z okazji Wielkanocy i Bożego Narodzenia, na które zostały zaproszone osoby zaprzyjaźnione z poszczególnymi placówkami. Rodzicom zaproponowano także możliwość korzystania z porad psychologa.

Wychowankowie świetlic uczestniczyli w niżej wymienionych spotkaniach, imprezach i wycieczkach, wspólnych dla wszystkich placówek: - spotkaniu z p. Stefanem Czernieckim, podróżnikiem „Śladem szeptu amazońskiego potoku” w konkursie "Coolturałni z natury – na co dzień i w zabawie przyjaźni bądź źródelkiem..." – przygotowanym dla wychowanków świetlic przez „Kultownię” OCK w Wojciechowicach; w warsztatach literackich z p. Michałem Zawadką, autorem książki „Mądrość z natury”; „Dniu Rodziny przy ognisku i zabawie” zorganizowanym w parku rozrywki „Knieja”; w warsztatach tanecznych, prowadzonych przez profesjonalnego trenera; spotkaniu z KFA „Kurpie” - ostrołęcką drużyną futbolu amerykańskiego; w jednodniowej wycieczce edukacyjnej „Kurpie – jak to dawniej bywało”; imprezie plenerowej na zakończenie wakacji „Piknik nad Narwią” – ognisko i przejażdżka motorówką, zorganizowana dzięki wsparciu Prezydenta Miasta; w akcji „Sprzątanie świata”; w prozdrowotnym konkursie zespołowym „Świątecznie i zdrowo” (nagrody zostały ufundowane przez Prezydenta Miasta).

W czasie ferii zimowych i wakacji wychowankowie świetlic, oprócz przygotowanych przez wychowawców zajęć, korzystali z oferty miejskich placówek kulturalnych i sportowych. Wychodzili na wybrane seanse filmowe, do muzeum i na basen, korzystali z dostępnych sal sportowych, a także bawili się w salonie zabaw. Po raz kolejny podczas wakacji zostaliśmy zaproszeni do udziału w programie „Wakacje z Parkiem Wodnym”, w którym wzięło udział 23 wychowanków.

Fachowa opieka i różnorodność oferty skierowanej do rodziców i dzieci korzystających z usług świetlic oraz profesjonalna obsługa kadrowo – finansowa jednostki uwarunkowana jest kształceniem i doskonaleniem kadry. W tym celu pracownicy byli kierowani na różne szkolenia i warsztaty.

W celu wzbogacenia oferty i podnoszenia jakości świadczonych usług zakupiono pomoce edukacyjne do pracy z dziećmi, literaturę dla pracowników z zakresu wdrażania programów profilaktycznych i elementów socjoterapii. Doposażono placówki w różnorodne sprzęty sportowe zwiększające atrakcyjność zajęć. Do świetlicy „Promyk” zakupiono szafę trzydrzwiową i komputer. W miarę potrzeb wymieniono lub doposażono świetlice w drobne sprzęty i materiały, niezbędne do codziennego użytku.

Świetlica „Elfy” mieści się w budynku Dworca Kolejowego. W placówce zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden pracownik obsługowo – porządkowy pracujący na ½ etatu. Praca wychowawcy w świetlicy była wspierana pomocą jednej wolontariuszki, a w okresie od marca do lipca również pomocą

stażystki. W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. świetlica „Elfy” objęła opieką 19 wychowanków w wieku od 5 do 15 r. ż., z 12 rodzin. Stan na koniec 2015 r. to 17 wychowanków.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Elfy” w 2015 r.:

- „W zdrowym ciele zdrowy duch”- próby zespołu tanecznego, rozwijanie motoryki dużej i zdolności tanecznych,
- „Pomagamy zwierzętom”- opieka nad bezpańskim psem, nawiązanie współpracy ze schroniskiem dla bezdomnych zwierząt „Canis”,
- „Szukamy domu dla Kajtka” – nawiązywanie kontaktu z ostrołęckimi mediami: „Moja Ostrołęka”, „Tygodnik Ostrołęcki”, „Kurier Ostrołęcki”, „e- Ostrołęka”, pisanie artykułów i zamieszczenie ich na portalach wymienionych mediów w celu znalezienia domu dla bezpańskiego psa,
- cykl pogadank związanych ze świętami państwowymi: Konstytucja 3 Maja, Święto Edukacji Narodowej a Dzień Nauczyciela, Święto Niepodległości,
- udział w festynie osiedlowym, poprzedzony przygotowaniem występu w formie kilku tańców zespołowych,
- udział świetlicowej grupy tanecznej w szkolnym konkursie „Mam talent” w ZS nr 3,
- „Jesienna gazetka” - zajęcia plastyczno- techniczne,
- „Kim będę gdy dorosnę?” - poznajemy różne zawody,
- „Moja rodzina” - prezentowanie przyniesionych zdjęć i pamiątek rodzinnych, wypowiedzi wychowanków na temat swojej rodziny.

Wychowawca realizował poniższą tematykę zajęć z zakresu profilaktyki:

- „Uzależnienie- co to znaczy?” – cykl zajęć z elementami socjoterapii,
- „Alkohol, papierosy, narkotyki” – pogadanka i konkurs,
- „Zachowania agresywne, przemoc rówieśnicza” – cykl zajęć z elementami dramy.

Świetlica „Gwarek” usytuowana jest w budynku Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy. Od stycznia do września do pracy w świetlicy skierowany był dodatkowo drugi wychowawca, dwa razy w tygodniu po 4 godziny. Pracę wychowawców w świetlicy przez cały rok wspierało dwoje wolontariuszy.

Placówka w okresie od stycznia do grudnia 2015 r. objęła opieką 30 dzieci w wieku od 6 do 15 lat z 26 rodzin. Stan dzieci na dzień 31.12.2015 r. wynosił 26 osób.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Gwarek” w 2015 r.:

- spotkanie z przedstawicielami mediów – wizyta pani redaktor z „Tygodnika Ostrołęckiego” w związku ze świetlicowym teledyskiem „My Dzieciaki”,
- „Tajemnice Ostrołęki”- cykl zajęć przygotowujących do „Turnieju wiedzy o Ostrołęce”,
- „Walentynki” – walentynkowa skrzynka na liściki, wykonanie plakatu ze słowami „Kocham Cię” w różnych językach, wykonywanie 20 m łańcucha z serduszek, szukanie w sali ukrytych w Sali serduszek z pouczającym hasłem, czytanie opowiadania o św. Walentym,
- zajęcia integracyjne dla dzieci i tatusiów – nauka przygotowywania kwiatów z bibuły dla mamy- warsztaty twórczości ludowej z p. Czesławą Lewandowską,
- „Prima Aprilis” – święto figli, dowcipów i żartów, zwyczaje i tradycje w Polsce i innych krajach,
- sadzenie drzewek z „Ekomeną” – wyrabianie postawy proekologicznej,
- uroczystość pożegnalna dla p. Grażynki Grzególskiej, która współpracowała ze świetlicą od początku jej istnienia,
- „Ekologia jest prosta” - sadzenie drzewek w pobliżu budynku świetlicy - działania integrujące rodziców i dzieci,
- „Wspominamy dawną Ostrołękę” - spotkanie z kolekcjonerem p. S. Orłowskim, pokaz kolekcji starych pocztówek,
- „Patroni ostrołęckich ulic” – zajęcia w bibliotece pedagogicznej,
- zajęcia komputerowe w Bibliotece Pedagogicznej – jak rozsądnie korzystać z internetu, różne drogi poszukiwania informacji,
- wykonywanie prac plastycznych o Janie Pawle II na konkurs organizowany przez OSM,
- wizyta wychowanków i kadry wychowawczej ze świetlicy „Urwisy na piątkę” z Mętna – zabawy integracyjne, wymiana informacji o działaniach świetlic,
- „Poszukiwanie skarbów” - integracyjna gra terenowa ze świetlicą Gwiazdki w parku przy ul. Bursztynowej,
- „Rower jest dobry na wszystko - aktywni i zdrowi” - wycieczka rowerowa i z udziałem rodziców,
- „Człowieki są offlajn” – udział w akcji społecznej (17.08.2015 r.) – zachęcanie do spędzania czasu bez komputera.

Wychowawca prowadził niżej wymienione zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Co należy wiedzieć o alkoholu i innych środkach odurzających” – kontynuacja programu profilaktyczno – wychowawczego,
- „Edukacja antynikotynowa” - cykl zajęć z wykorzystaniem elementów tytułowego

profilaktycznego programu wychowawczego,

- „Dziennik dobrych chwil” - rozwijanie pozytywnego myślenia i utrwalanie dobrych doświadczeń,
- „Dłonie pełne zalet” – budowanie pozytywnej samooceny, wpływ grupy rówieśniczej,
- „Komu potrzebne są normy i reguły?”- ustalenie z dziećmi zasad, które powinny panować w świetlicy, określenie roli norm i zasad w życiu codziennym.

W celu realizacji dwóch wydarzeń w świetlicy wychowawca w pracy z dziećmi zastosował metodę projektu. Zakłada ona stwarzanie możliwości, aby dzieci mogły stawać się kreatorami i organizatorami działań podejmowanych w placówce, miały możliwość podejmowania ról społecznych w społeczności lokalnej i rozwijania umiejętności życiowych. Na każdym etapie działań dzieciom towarzyszył wychowawca instruując, modelując i wspierając.

Zrealizowane projekty dotyczyły:

- Dnia Babci i Dziadka – wizyty dzieci z upominkami u starszych i samotnych osób w miejscu ich zamieszkania. Celem tego działania było uwrażliwienie wychowanków świetlicy na potrzeby osób starszych i samotnych oraz pokazanie młodym ludziom, że przy niewielkim wspólnym wysiłku można sprawić przyjemność innym ludziom. Wpłynęło pozytywnie na kształtowanie potrzeby okazywania szacunku, wdzięczności i serdeczności ludziom w podeszłym wieku, swoim bliskim. Wychowankom udało się odwiedzić 14 starszych osób z najbliższej okolicy i wręczyć własnoręcznie wykonane upominki.
- spotkania wigilijnego dla rodzin wychowanków - wspólna wigilia dla rodzin wychowanków placówki była projektem rozpoczętym w świetlicy na początku listopada. Uczestniczyły w nim dzieci i ich rodzice oraz wychowawca i wolontariusze. Przedsięwzięcie trwało 6 tygodni. Kolejne jego etapy miały na celu zaangażowanie w jak największym stopniu rodziców i zakładały dostarczenie zarówno dzieciom, jak i rodzicom, doświadczeń wzmacniających istniejące pomiędzy nimi więzi. W wyniku podejmowanych działań podczas spotkania wigilijnego wystawiono Jasełka, a oprócz rodziców dzieci obecni byli przedstawiciele Ostrołęckiego Samorządu oraz instytucji, z którymi współpracujemy.

Dzieci miały okazję do zaprezentowania Jasełek jeszcze trzykrotnie: w czasie spotkań wigilijnych w Klubie Seniora „Wrzos” i dla mieszkańców osiedla Dzieci Polskich oraz spotkania świątecznego dla dzieci, które pisały listy do Św. Mikołaja.

Świetlica „Promyk” zlokalizowana jest w jednym z bloków socjalnych na osiedlu „Łazek”. Pracuje tu trzech wychowawców (dwóch w pełnym wymiarze czasu pracy, jeden

na ½ etatu). W okresie I – IX 2015 r. jeden z wychowawców został przekierowany do pracy w innej świetlicy, 2 razy w tygodniu. Działania wychowawców w świetlicy wspierała jedna wolontariuszka. W 2015 roku placówka objęła wsparciem 25 wychowanków z 16 rodzin. Na koniec roku do świetlicy uczęszczało 21 dzieci. Świetlicę odwiedzali też byli wychowankowie, korzystając z wybranych zajęć.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Promyk” w 2015 r.:

- „Wesoły karnawał” - wykonywanie masek karnawałowych i udział w dyskotecce świetlicowej,
- cykl pogadanek nt. „Bezpieczne zachowanie się na ulicy”, „Kultura zachowania w miejscach publicznych”,
- zajęcia z symulatorem kierownicy poprowadzone przez pracownika Policji,
- „Piramida zdrowego odżywiania się” – zajęcia promujące zdrowe odżywianie,
- warsztaty plastyczne dla dzieci i rodziców „Ozdabianie jajek wielkanocnych metodą decoupage,
- w ramach „Szkółki wędkowania” (zajęcia trwają od marca do września):
 - „Tydzień czystości wód”- konkurs plastyczny,
 - wyjazd z dziećmi i rodzicami nad zalew wodny do Wykrotu na zawody rzutowe wędką i piłeczkami do celu,
 - wyjazd wraz z dziećmi i rodzicami na zawody spławikowe nad Kanał Mioduński z okazji Dnia Dziecka,
 - wyjazd z wychowankami i rodzicami do Wykrotu na „Sprzątanie Świata” i zawody rzutowe wędką i piłeczką do celu,
- spotkanie integracyjne dla świetlic „Słodziaki” i „Pociecha” - zabawy terenowe i ognisko,
- „Nocka w Promyku” – wspólna kolacja, wieczór wspomnień i nocowanie w świetlicy.

Wychowawcy prowadzili niżej wymienione zajęcia profilaktycznie – wychowawcze:

- „Nikotyna i narkotyki moim wrogiem” – cykl zajęć poświęconych uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
- „Palenie szkodzi mojemu zdrowiu” – zajęcia z elementami socjoterapii,
- „Picie alkoholu szkodzi”- zajęcia z udziałem dzieci i rodziców,
- „AIDS – bez ryzyka” – cykl zajęć propagujących wiedzę i bezpieczne zachowania.

Z racji usytuowania świetlicy, wszystkie zapisane dzieci pochodzą z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych różnymi trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, rodziny niepełne). W związku z tym potrzebują dużego wsparcia

i zainteresowania ze strony dorosłych. W świetlicy „Promyk” działania podejmowane przez wychowawców mają głównie na celu zapewnienie dzieciom zorganizowanej opieki i pomocy w nauce, utrwalanie nawyków edukacyjnych, wspieranie pozytywnych postaw społecznych oraz wzmacnianie wiary we własne możliwości i sprawczość.

Placówki wsparcia dziennego, jakimi są świetlice funkcjonujące w strukturze ZPWDz, odpowiadają na potrzeby środowiska. Dzieci nie tylko miały zapewnioną opiekę i pomoc w nauce, ale także możliwość odkrywania własnych możliwości, predyspozycji, talentów oraz umiejętności twórczego wykorzystywania własnego potencjału. Wychowankowie zdobywali wiedzę na temat właściwych, bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach. Uczyli się dokonywania świadomych wyborów i ponoszenia konsekwencji. Nabywali umiejętności organizowania sobie czasu wolnego w sposób zdrowy i społecznie akceptowany.

Należy podkreślić fakt, że dzieci chętnie korzystają z oferty przygotowanej przez jednostkę, a rodzice z zaufaniem powierzają jej pod opiekę wychowawców.

Realizacja edukacyjnych programów profilaktycznych

Jak mówi jeden z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie w szkołach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, w związku z czym w 2015 roku zostały przekazane na realizację ww. zadań środki finansowe w kwocie 100.000,00 zł.

W szkołach prowadzone były zajęcia profilaktyczne oraz realizowane programy profilaktyczne, takie jak: „Korekta”, „Szkoła bez przemocy”, „Nie uzależniam się”, „Wybierz sam” „Pułapka uzależnienia”, „Cukierki”, „Śnieżna kula”, „Zanim spróbujesz” „Elementarz czyli Program 7 kroków”, „Bez ryzyka”, „Narkotykom, dopalaczom mówimy NIE!”, „Eksperyment”, „E-klatka”, „FAS”, „Odlot”, „Noe”, „Ars”, „Rodzina Misiów – Parpusiaki”. Szkolne programy profilaktyczne realizowano w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta Ostrołęki. Realizacja programów polegała przede wszystkim na:

- dostarczeniu dzieciom i młodzieży informacji o szkodliwości alkoholu i innych substancjach uzależniających oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- wskazaniu możliwości unikania tych zagrożeń, sposobów radzenia sobie z nimi,

- przekazywanie wiadomości na temat zdrowego stylu życia bez alkoholu i innych substancji (leków, narkotyków, papierosów i dopalaczy).

Celem realizacji programów profilaktycznych było przede wszystkim zmniejszenie tendencji do ryzykownych zachowań alkoholowych wykazywanych przez młodzież, w tym:

- podnoszenie świadomości młodzieży w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji używania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych,
- kształtowanie osobowości młodych ludzi i ich zdolności interpersonalnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w grupach rówieśniczych bez pomocy alkoholu, papierosów i innych substancji uzależniających,
- zmniejszenie ryzyka natychmiastowych i odroczonej konsekwencji używania środków psychoaktywnych,
- wzmocnienie innych zachowań pożądanych i zmniejszenie skali przemocy wewnątrz grup, w tym przemocy stosowanej za pośrednictwem urządzeń elektronicznych,
- identyfikację problemu alkoholowego u niektórych uczestników i wskazanie uzyskania przez nich profesjonalnej pomocy.

W szkołach organizowano wywiadowki profilaktyczne dla rodziców, w zakresie profilaktyki uzależnień i zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z Internetu. Zapoznano ich z problemami uzależnienia od środków psychoaktywnych, przedstawiono na co zwrócić uwagę w zachowaniu dziecka, co mogłoby wskazywać, że dziecko używa środków psychoaktywnych. Łącznie w warsztatach wzięło udział 906 rodziców.

W ramach współpracy pracownicy Ośrodka Leczenia Uzależnień w Ostrołęce całorocznie przeprowadzali prelekcje dotyczące „Płodowego Zespołu Alkoholowego” dla uczniów ostrołęckich szkół średnich i gimnazjalnych, tj. ZS Nr 5, ZSZ Nr 3, II LO, Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym. Łącznie przeprowadzonych zostało 32 godziny zajęć psychoedukacyjnych dla 378 uczniów, z zakresu „FAS”.

Alternatywą spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież jest jej udział w prowadzonych zajęciach sportowych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych, rytmiczno - tanecznych, plastycznych, komputerowych, muzycznych. Organizowano dla dzieci i młodzieży liczne konkursy promujące aktywne i zdrowe spędzanie czasu wolnego, bez alkoholu i narkotyków. Ogółem z tej formy zajęć skorzystało 830 uczniów. Ponadto uczniowie uczestniczący w zajęciach pozalekcyjnych korzystali z dożywiania.

Jedną z form przekazu profilaktycznego są spektakle teatralne i koncerty profilaktyczne, które głównie poruszały problem uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, relacji rodzinnych i społecznych. Z tej formy skorzystało 1.556 uczniów.

Realizacja warsztatów profilaktycznych dotyczących środków psychoaktywnych miała na celu kształtowanie właściwych postaw wobec alkoholu i narkotyków wśród młodzieży. W warsztatach wzięło udział 1.863 uczniów.

W ramach profilaktyki w 2015 roku realizowane były dodatkowe zajęcia rekreacyjno-sportowe pod nazwą „Akademia Orlika”, prowadzone przez nauczycieli Szkoły Podstawowej Nr 2. Jest to projekt realizowany całorocznie, cieszący się dużym zainteresowaniem dzieci jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego. Realizacja działań ma na celu promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postaw aktywnego działania. Liczba uczestników zajęć - 40 uczniów.

Dodatkowo Miasto Ostrołęka włączyło się do współorganizacji wycieczki zimowego w formie dofinansowania pólferii zimowych dla dzieci i młodzieży, jako alternatywna forma aktywnego wypoczynku w mieście. W trakcie zajęć uczestnicy korzystali z pływalni, kręgielni, mieli zajęcia plastyczne oraz zorganizowaną dyskotekę i wycieczkę do Łomży. Część osób odpoczywała w Białym Dunajcu. W trakcie spotkań pogłębiali m.in. swoją wiedzę z zakresu zagrożeń płynących z używania środków psychoaktywnych. Łącznie 242 dzieci i młodzieży skorzystało z tej formy wypoczynku.

Z inicjatywy Prezydenta Miasta Ostrołęki odbyły się dwa warsztaty skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych pt. „Archipelag Skarbów”. Program zrealizowano dla młodzieży klas drugich i trzecich gimnazjum w Zespole Szkół Nr 4 oraz uczniów klas pierwszych Zespołu Szkół Zawodowych Nr 4 w Ostrołęce. W zajęciach uczestniczyło 280 uczniów. W ramach programu odbyła się również rada pedagogiczna dla nauczycieli. W szkoleniu rady pedagogicznej nt. „Nowe zagrożenie – dopalacze” wzięło udział 110 nauczycieli.

„Archipelag Skarbów” jest programem profilaktycznym w całości opartym na modelu profilaktyki zintegrowanej. Zgodnie z założeniami profilaktyki zintegrowanej cele programu obejmują bardzo szerokie spektrum. Zostały one wyliczone poniżej w uporządkowaniu według obszarów tematycznych:

- profilaktyka dot. substancji psychoaktywnych,
- ograniczenie używania przez młodzież alkoholu i narkotyków,
- wychowanie ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność,

- wzbudzenie motywacji do pracy nad własnym rozwojem w sferze budowania dojrzałych więzi,
- ukazanie postaw i działań, które zwiększą szanse przeżycia prawdziwej, wiernej i trwałej miłości,
- podważenie obecnych w popkulturze silnie szkodliwych mitów na temat miłości i seksualności,
- ograniczenie korzystania z pornografii,
- przeciwdziałanie skutkom seksualizacji dziewcząt, w tym zjawisku „samouprzedmiotowienia”,
- profilaktyka dot. ciąży nastolatków i profilaktyka HIV/AIDS:
 - zmotywowanie młodzieży do utrzymania postawy wstrzemięźliwości seksualnej lub powrotu do tej postawy (jeśli chodzi o młodzież po inicjacji seksualnej),
 - poszerzenie wiedzy młodzieży na temat zakażeń przenoszonych drogą płciową i skutecznych metod zapobiegania im,
- profilaktyka dot. przemocy:
 - ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej w formie fizycznej i słownej, a także przemocy o podtekście seksualnym,
 - wzrost szacunku chłopców wobec dziewcząt i dziewcząt wobec samych siebie,
- cele i efekty ogólnoprofilaktyczne:
 - podwyższenie kompetencji w zakresie zachowań asertywnych,
 - wzmocnienie czynników chroniących w profilaktyce (więź z rodzicami, nauczycielami, identyfikacja z własnym systemem wartości – religijnym lub świeckim).

Program jest przeprowadzony w oparciu o udźwiękowione prezentacje multimedialne. Umożliwia to wykorzystanie wrażliwości współczesnych młodych odbiorców, którzy mając częsty kontakt z mediami elektronicznymi, łatwo angażują się w zajęcia przypominające stylem telewizyjne show. Metodyka programu świadomie wykorzystuje estetykę popkultury, podkładając pod lekką, barwną formę głębokie profilaktyczne treści. Zaletą takiej konstrukcji przekazu profilaktycznego jest możliwość polisensorycznego dotarcia do każdego z odbiorców programu, z uwzględnieniem różnic indywidualnych we wrażliwości na poszczególne rodzaje bodźców. Bogate udźwiękowanie prezentacji pomaga w utrzymaniu uwagi odbiorców programu. W prowadzeniu ćwiczeń trenerzy bazują na pozytywnym potencjale, który posiada młodzież. Celem prowadzących jest wydobyć go z każdej młodej osoby, która zaangażowała się w proponowane ćwiczenia. Jeśli występuje konieczność

jasnego postawienia granic lub udzielenia przestrogi, dzieje się to z zachowaniem zasad dobrej komunikacji i szacunku dla tej osoby. Uczestnicy ćwiczeń otrzymują od trenerów nagrody w podziękowaniu za zaangażowanie według określonych zasad.

Miasto Ostrołęka po raz kolejny włączyło się do Ogólnopolskiej Kampanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych – **„Zachowaj Trzeźwy Umysł”**. Zamówiony pakiet materiałów edukacyjnych został przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych. Dyrektorzy placówek oświatowych zostali zaproszeni do współpracy przy realizacji działań. W ramach kampanii po raz piąty na terenie Szkoły Podstawowej Nr 6 został zorganizowany piknik, w którym udział wzięli uczniowie klas III i IV, wszystkich ostrołęckich szkół podstawowych. W trakcie pikniku zostały przekazane przewodniki do realizacji kampanii, materiały edukacyjne, w formie ulotek, broszur i plakatów. Prowadzono również szereg konkurencji sportowych m.in. zawody sportowe w piłce nożnej i unihokeju, a także przeprowadzony został konkurs plastyczny i muzyczny, turniej wiedzy edukacyjno – profilaktycznej. Celem Pikniku było promowanie zdrowego trybu życia w trzeźwości, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych, w szczególności gdy dochodzi do prób częstowania alkoholem, papierosami czy narkotykami, jak również promowanie ruchu na świeżym powietrzu jako alternatywną formę spędzania wolnego czasu.

Systematycznie w ciągu roku 2015 grupa osób organizowała „Kurs Alfa” dla dorosłych i młodzieży. Działalność grupy opiera się na pomocy mieszkańcom miasta Ostrołęki w walce z alkoholizmem, patologią społeczną, biedą czy innymi uzależnieniami. Prezydent Miasta Ostrołęki objął patronatem i był współorganizatorem XIII Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Amatorskich „Filmowe Zwierciadła 2015”, na którym prezentowano filmy poruszające tematykę patologii społecznych i problemów uzależnień. Miasto Ostrołęka systematycznie wspiera działania ostrołęckich grup trzeźwościowych, realizowane m.in. przez Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia”, „Bractwo Trzeźwości”, grupę AA „Ewa” i in., które promują trzeźwość i zdrowy styl życia, poprzez krzewienie kultury życia, zabawy bez alkoholu oraz wzmocnienie więzi rodzinnych i międzyludzkich. Odbiorcami działań są mieszkańcy miasta. Ponadto Prezydent Miasta Ostrołęki sfinansował pracownikom Ośrodka Terapii Uzależnień w Ostrołęce warsztaty superwizji klinicznej, które są istotnym elementem prowadzonej pracy terapeutycznej z osobami uzależnionymi.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa się z 11 osób. W 2015 roku Komisja odbyła 18 posiedzeń. Komisja wydawała opinie dotyczące zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą rady gminy. W 2015 roku wydała 110 opinii pozytywnych dot. zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miasta.

W 2015 r. do Komisji wpłynęło 81 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym z czego:

- 66 - od rodzin,
- 10 - z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- 3 – z Sądu,
- 1 – od Kuratora sądowego,
- 1 – z Domu Pomocy Społecznej.

Wśród zgłoszonych było: 14 osób pracujących, 7 osób podejmujących pracę dorywczą, 36 osób bezrobotnych, 13 emerytów i rencistów, 1 osoba na zasiłku przedemerytalnym, 10 osób utrzymujących się z zasiłków MOPR.

Komisja podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Członkowie zespołu ds. prowadzenia rozmów interwencyjno – motywacyjnych przeprowadzają wywiad z osobami nadużywającymi alkoholu, uzależnionymi i ich rodzinami, jednocześnie badając sytuację pod względem używania przemocy wobec członków rodziny przez osobę uzależnioną. Członkowie Komisji wspierają jednostki pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy, pomagając rodzinom z problemem alkoholowym. Wobec faktu stosowania przemocy podejmowane były odpowiednie działania, m.in. skierowano osoby do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, gdzie otrzymały wsparcie i pomoc psychologiczną.

Zespół do prowadzenia rozmów interwencyjno - motywacyjnych zwołał 24 posiedzenia. W trakcie spotkań Zespół prowadził rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego, z osobami w sprawie, których wpłynął wniosek o objęcie leczeniem odwykowym oraz z członkami ich rodzin. Zespół przeprowadził 260 rozmów. Rozmowy dotyczyły również spraw z 2014 r. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłych sądowych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

W celu przyspieszenia postępowania dotyczącego poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu podpisane są, bezpośrednio przez Miasto Ostrołęka reprezentowane przez Prezydenta Miasta Ostrołęki, umowy z biegłymi sądowymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku stwierdzenia przejawów uzależnienia od alkoholu przewodniczący komisji składa wniosek do sądu o zobowiązanie osoby do podjęcia leczenia odwykowego. Komisja skierowała akta 24 osób do Sądu. Członkowie Zespołu brali udział w sprawach rozpatrywanych przez Sąd. Sąd rozpatrywał również sprawy, które były kierowane przez Komisję jeszcze w 2014 roku.

W 2015 r. na realizację zadań publicznych zleconych w ramach konkursu ofert przekazano środki finansowe dla następujących podmiotów:

Na zadanie: Działalność informacyjna i edukacyjna na temat zdrowotnych i społecznych skutków używania środków psychoaktywnych.

1. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce, ul. Kościuszki 24/26
kwota – 18.000,00 zł
2. Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej, ul. Sobótkowa 6 w Ostrołęce
kwota - 2.000,00 zł
3. Centrum Edukacji Medialnej SPESMEDIAGROUP w Łomży, Oddział w Ostrołęce
ul. Gomulickiego 1A kwota – 6.000,00 zł

Na zadanie: Wspieranie realizacji programów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

1. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21
07 – 410 Ostrołęka kwota – 11.000,00 zł
2. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. J. Bema 11
kwota – 8.000,00 zł
3. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce, ul. Kościuszki 24/26 kwota
– 15.000,00 zł
4. Samodzielne Koło Terenowe Nr 116 Społecznego Towarzystwa Oświatowego
w Ostrołęce ul. Celną 11A kwota - 2.000,00 zł
5. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” ul. Mazowiecka 2,
lok.12, 07 -410 Ostrołęka kwota – 2.000,00 zł
6. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” 07 - 410 Ostrołęka,
ul. Gorbatowa 15 kwota - 12.000,00 zł

7. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” 07 - 410 Ostrołęka, ul. Gorbatowa 15 kwota - 4.000,00 zł

8. Uczniowski Klub Sportowy „Narew”, ul. Papiernicza 1, w Ostrołęce - kwota 3.000,00 zł

Na zadanie: Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawiskom patologicznym poprzez realizację programów pt. „Bezpieczne wakacje w mieście i plenerze” skierowanych do dzieci i młodzieży w okresie letnim.

1. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. J. Bema 11
kwota – 10.000,00 zł

2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21
kwota - 8.000,00 zł

3. Caritas Diecezji Łomżyńskiej, ul. Rybaki 1, 18 – 400 Łomża kwota – 9.000,00 zł

4. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Nawiedzenia NMP w Ostrołęce, ul. Szwedzka 2
kwota - 11.000,00 zł

5. Okręg Mazowiecki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej ul. Ursynowska 36/38, 02 - 605 Warszawa kwota – 16.000,00 zł

6. Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy 07 – 410 Ostrołęka, ul. Kościuszki 24/26 –
kwota 13.000,00 zł

7. Uczniowski Klub Sportowy „Narew”, ul. Papiernicza 1, w Ostrołęce - kwota 3.000,00 zł

8. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” 07 - 410 Ostrołęka, ul. Gorbatowa 15 kwota - 4.000,00.

Razem: Przekazano 157.000,00 zł

Pozostałe środki bieżące, w kwocie 169.799,01 zł wydatkowano na:

w § 4170

- wynagrodzenia MKRPA	- 61.425
- opłaty za opinie biegłych sądowych	- 8.800
- współorganizacja imprez trzeźwościowych	- 3.600

Łączna kwota: 73.825,00

w § 4210

- zakup materiałów dot. kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	- 9.193,10
- zakup materiałów dot. kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”	- 2.460,00
- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży	- 8.475,15
- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dorosłych	- 3.244,10
- zakup materiałów (ulotek) dla sprzedawców napojów alkoholowych	- 2.460,00

- zakup materiałów na spotkanie zorganizowane przez MKRPA - 255,33
- koszty przejazdu na szkolenie członków MKRPA - 475,21
- papier do informatora „Gdzie szukać pomocy” - 26,88
- współorganizacja imprez trzeźwościowych - 1.503,52
- doposażenie Ośrodka Leczenia Uzależnień w Łomży - 999,00
- zakup materiałów dla uczestników profilaktycznego konkursu plastycznego - 291,44

Łączna kwota: 29.383,73

w § 4300

- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - 18.806,93
- współorganizacja imprez propagujących życie w trzeźwości - 10.464,91
- dofinansowanie superwizji klinicznej dla pracowników OTU w Ostrołęce - 3.000,00
- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dorosłych - 5.988,00
- finansowanie programów profilaktycznych dla młodzieży, rodziców i rady pedagogicznej pt. „ARCHIPELAG SKARBÓW” - 8.240,00
- zakup art. spożywczych na spotkanie zorganizowane przez MKRPA - 567,51
- szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych - 849,00
- diagnoza dot. używania środków psychoaktywnych - 5.000,00
- finansowanie dwóch programów profilaktycznych dla młodzieży - 3.000,00
- finansowanie warsztatów profilaktycznych „Tato – Córka” - 2.870,00
- współorganizacja OFFA „Filmowe Zwierciadła 2015” - 1.000,00
- koszty przesyłki materiałów edukacyjnych - 38,00

Łączna kwota: 59.824,35

w § 4610

- opłata od wniosku do sądu i za opinie biegłych - **4.756,00**

w § 4400

- opłaty za lokal MKRPA - **1.344,93**

w § 4700

- szkolenia pracowników - **665,00**

OGÓLEM: 169.799,01 zł + dotacje 157.000,00 = 326.799,01 zł

Na zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom dwie jednostki miejskie otrzymały środki finansowe w wysokości:

1. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego - świetlice przy ul. Hallera 13, Pl. Dworcowym 4, ul. Padlewskiego 51 B – **312.470,00 zł.**

3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie działalności na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w tym zapewnienie schronienia - **127.500,00 zł.**

Podsumowanie

Na podstawie informacji z części dotyczącej wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych można sformułować następujące wnioski:

1. Należy ściśle współpracować z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie m.in. przestrzegania zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
2. Nadal przeprowadzać kontrole w zakresie przestrzegania przez placówki handlowe i gastronomiczne przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Kontynuować współpracę z Komisją, Strażą Miejską oraz Komendą Miejską Policji w zakresie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem utrzymywania porządku publicznego.